

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/649/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814203768
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7814203768.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a sudcov JUDr. Miroslava Sogu a JUDr. Dany Popovičovej vo veci žalobcu CD Consulting s.r.o., Praha, Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČ: 26 429 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej L. R., H. XXX, Q., o plnenie zo zmenky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 9C/94/2014-37 z 21.11.2014 Okresného súdu Rožňava, takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby v časti zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zo sumy 711,19 Eur od 04. 05. 2011 do 12. 06. 2011, zo sumy 653,19 Eur od 13. 06. 2011 do 03. 07. 2011, zo sumy 595,19 Eur od 04. 07. 2011 do 11. 08. 2011, zo sumy 537,19 Eur od 12. 08. 2011 do 28. 09. 2011, zo sumy 421,19 Eur od 29. 09. 2011 do 01. 11. 2011, zo sumy 363,19 Eur od 02. 11. 2011 do 21. 12. 2011, zo sumy 305,19 Eur od 22. 12. 2011 do 18. 01. 2012, zo sumy 247,19 Eur od 19. 01. 2012 do 12. 02. 2012, zo sumy 189,19 Eur od 13. 02. 2012 do 11. 06. 2012. V tejto časti zrušuje rozsudok a konanie z a s t a v u j e, v zostávajúcej zamietajúcej časti p o t v r d z u j e rozsudok.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom žalobu o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 711,19 Eur od 04. 05. 2011 do 12. 06. 2011, čomu zodpovedá suma 71,12 Eur, zo sumy 653,19 Eur od 13. 06. 2011 do 03. 07. 2011, čomu zodpovedá suma 34,29 Eur, zo sumy 595,19 Eur od 04. 07. 2011 do 11. 08. 2011, čomu zodpovedá suma 58,03 Eur, zo sumy 537,19 Eur od 12. 08. 2011 do 28. 09. 2011, čomu zodpovedá suma 64,46 Eur, zo sumy 421,19 Eur od 29. 09. 2011 do 01. 11. 2011, čomu zodpovedá suma 35,80 Eur, zo sumy 363,19 Eur od 02. 11. 2011 do 21. 12. 2011, čomu zodpovedá suma 45,40 Eur, zo sumy 305,19 Eur od 22. 12. 2011 do 18. 01. 2012, čomu zodpovedá suma 21,36 Eur, zo sumy 247,19 Eur od 19. 01. 2012 do 12. 02. 2012, čomu zodpovedá suma 15,45 Eur, zo sumy 189,19 Eur od 13. 02. 2012 do 11. 06. 2012, čomu zodpovedá suma 56,76 Eur, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy zo sumy 711,19 Eur od 20. 06. 2011 do 03. 07. 2011, čomu zodpovedá suma 2,25 Eur, zo sumy 595,19 Eur od 04. 07. 2011 do 11. 08. 2011, čomu zodpovedá suma 3,82 Eur, zo sumy 537,19 Eur od 12. 08. 2011 do 28. 09. 2011, čomu zodpovedá suma 4,24 Eur, zo sumy 421,19 Eur od 29. 09. 2011 do 01. 11. 2011, čomu zodpovedá suma 2,35 Eur, zo sumy 363,19 Eur od 02. 11. 2011 do 21. 12. 2011, čomu zodpovedá suma 2,99 Eur, zo sumy 305,19 Eur od 22. 12. 2011 do 18. 01. 2012, čomu zodpovedá suma 1,40 Eur, zo sumy 247,19 Eur od 19. 01. 2012 do 12. 02. 2012, čomu zodpovedá suma 1,02 Eur, zo sumy 189,19 Eur od 13. 02. 2012 do 11. 06. 2012, čomu zodpovedá suma 3,73 Eur a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, čomu zodpovedá suma 2,37 Eur zamietol a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal.

Žalobca podal návrh na uplatnenie pohľadávky, v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom sa domáhal zaplataenia zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne 0,25 % denne zo sumy 711,19 Eur od 04. 05. 2011 do 12. 06. 2011, čomu zodpovedá suma 71,12 Eur, zo sumy 653,19 Eur od 13. 06. 2011 do 03. 07. 2011, čomu zodpovedá suma 34,29 Eur, zo sumy 595,19 Eur od 04. 07. 2011 do 11. 08. 2011, čomu zodpovedá suma 58,03 Eur, zo sumy 537,19 Eur od 12. 08. 2011 do 28. 09. 2011, čomu zodpovedá suma 64,46 Eur, zo sumy 421,19 Eur od 29. 09. 2011 do 01. 11. 2011, čomu zodpovedá suma 35,80 Eur, zo sumy 363,19 Eur od 02. 11. 2011 do 21. 12. 2011, čomu zodpovedá suma 45,40 Eur, zo sumy 305,19 Eur od 22. 12. 2011 do 18. 01. 2012, čomu zodpovedá suma 21,36 Eur, zo sumy 247,19 Eur od 19. 01. 2012 do 12. 02. 2012, čomu zodpovedá suma 15,45 Eur, zo sumy 189,19 Eur od 13. 02. 2012 do 11. 06. 2012, čomu zodpovedá suma 56,76 Eur, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy zo sumy 711,19 Eur od 20. 06. 2011 do 03. 07. 2011, čomu zodpovedá suma 2,25 Eur, zo sumy 595,19 Eur od 04. 07. 2011 do 11. 08. 2011, čomu zodpovedá suma 3,82 Eur, zo sumy 537,19 Eur od 12. 08. 2011 do 28. 09. 2011, čomu zodpovedá suma 4,24 Eur, zo sumy 421,19 Eur od 29. 09. 2011 do 01. 11. 2011, čomu zodpovedá suma 2,35 Eur, zo sumy 363,19 Eur od 02. 11. 2011 do 21. 12. 2011, čomu zodpovedá suma 2,99 Eur, zo sumy 305,19 Eur od 22. 12. 2011 do 18. 01. 2012, čomu zodpovedá suma 1,40 Eur, zo sumy 247,19 Eur od 19. 01. 2012 do 12. 02. 2012, čomu zodpovedá suma 1,02 Eur, zo sumy 189,19 Eur od 13. 02. 2012 do 11. 06. 2012, čomu zodpovedá suma 3,73 Eur, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, čomu zodpovedá suma 2,37 Eur a zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

V odôvodnení, o. i., uviedol, že žalobca návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa XX. V. XXXX na zmenkovú sumu 711,19 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 04. mája 2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s denným úrokom 0,25 % od 04. mája 2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, vystaviteľ doposiaľ zaplatil 722,00, pričom na zmenkovú sumu uhradil 711,19 Eur a na úroky uhradil 10,81 Eur. Úhrady vykonané na úroky navrhovateľ najskôr započítava na úrok v sadzbe 0,25 % denne a to na úrok najskôr vyčíslený a po uhradení celého úroku v sadzbe 0,25 % denne platby započítava na úrok v sadzbe 6 % ročne a to na úrok najskôr vyčíslený. Tieto úhrady na úroky neboli v návrhu od vyčíslených úrokov odpočítané. Zmenková listina bola opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. K návrhu pripojil zmenku (fotokópia založená v spise, originál uložený na tunajšom súde). Uviedol, že nežiada ústne nariadenie pojednávania. Konštatoval, že žalobca je zahraničnou právnickou osobou, na území Českej republiky, žalovaný je fyzickou osobou, ktorý má bydlisko na území Slovenskej republiky, z toho dôvodu skúmal právomoc tunajšieho súdu konať v danej veci, že žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je aj platobné miesto. Právomoc súdu na rozhodovanie v tejto veci je daná ustanovením čl. 2 ods. 1 Nariadenia rady ES č. 44/2001, o právomoci a o uznávaní a o výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, v zmysle ktorého, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu, sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo, žalujú na súdoch tohto členského štátu. Žalovaný má bydlisko v obvode Okresného súdu Rožňava.

Vychádzajúc z § 5 ods. 1, 2, 3, § 10 ods. 1, 2, § 12 ods. 1, § 13 ods. 1, 2, § 14 ods. 1, 2 písm. b), §17, § 48 ods. 1, § 75, § 76 ods. 1, 2, 3, 4, § 77 ods. 1 § 77 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákona zmenkového a šekového, § 2 ods. 1 zák. číslo 566/2001 Z.z. o cenných papieroch, § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z.z. zák. o spotrebiteľských úveroch (ich znenie citoval), zistil, že v čase vystavenia zmenky 20. septembra 2010 bolo možné zabezpečenie úverového vzťahu vystavením zmenky, čo v súčasnosti v zmysle platných predpisov už možné nie je. Za daných okolností musel rešpektovať postavenie subjektov zmenkového vzťahu v súlade s predpismi, ktoré boli účinné v čase vystavenia zmenky a tie boli upravené v špeciálnom predpise, a to v Zmenkovom zákone. Konštatoval, že z úradnej moci môže skúmať jedine platnosť zmenky, a to jej náležitosti, v súlade s § 75 uvedeného zákona. Dodržanie všetkých náležitostí má zásadný význam, pretože ak zmenka neobsahuje niektorú z náležitostí obsiahnutú v zmenkovom zákone, nie je zmenkou. Z predloženej zmenky mu vyplynulo, že miestom vystavenia zmenky bolo Mesto R., dátum vystavenia - XX. V. XXXX, sumu 711,19,- eur. V ďalšej časti zmenky sa nachádza text nasledovného znenia: „zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad Pohotovosť s.r.o., IČO: 35

807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., Oddiel: Sro, Vložka číslo: 23636/B, sumu sedemstojedenásť Eur 19 centov (zmenková suma slovom) a zmenkový úrok 0,25 % denne od 04. mája 2011 (dátum začiatku úročenia - mesiac uviesť slovom), splatné: Pohotovosť s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, bez protestu, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Ďalšiu časť textu tvorili osobné údaje žalovanej, vyplnené ručne, jej podpis a označenie čísla zmluvy, ku ktorej sa zmenka vzťahovala: XXXXXXXXXX. Na druhej strane zmenky sa nachádzal text „Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K Červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705 a súčasne tam bol odtlačok pečiatky spoločnosti Pohotovosť s.r.o., a podpis. Z obsahu zmenky mal za zrejmé, že zmenka obsahovala všetky zákonom predpokladané náležitosti vyplývajúce z § 75 Zák. č. 191/1950 Sb. o vlastnej zmenke, okrem údaju o splatnosti a takto spoločnosť Pohotovosť s. r. o., ako pôvodný veriteľ previedla zmenku indosamentom /rubopisom/, o čom bol na druhej strane zmenky vykonaný písomný záznam, čím sa stal majiteľom zmenky žalobca. Indosovaním tejto zmenky došlo k situácii, kedy pôvodná zmenka stratila charakter zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na platenie. Konštatoval, že v súvislosti s indosovaním zmenky podľa § 17 Zák. č. 191/1950 Sb., že nebolo preukázané, že by žalovaný od vystavenia zmenky, ani po jej indosovaní, vzniesol nejaké námietky. Z týchto dôvodov posudzoval zmenku a záväzky zo zmenky v zmysle Zmenkového zákona. Urobil záver, že v prejednávanej veci si žalobca uplatnil práva zo zmenky, ktorá neobsahuje údaj o jej splatnosti, avšak okrem údaju splatnosti obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Sb. pre vlastnú zmenku, preto nie je neplatná, keďže v zmysle čl. I. § 76 ods. 2 zmenkového zákona o vlastnej zmenke, v ktorej zmenke nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roku od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (čl. I. § 34 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona). V prípade žalovanej zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Zo žaloby mu vyplynulo, že remitent predložil žalovanému zmenku na platenie. Doložka „bez protestu“, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané na žalovanú (čl. I. § 46 ods. 1 a 2 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona). Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. Citujúc znenie čl. I. § 16 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona o tom, kto má zmenku v rukách, uviedol, že žalobca zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle čl. I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona postihom žiadať od žalovaného zaplatenie zmenkovej sumy, 6 % úrokov odo dňa splatnosti zmenky a odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy.

Poukázal na to, že v zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ v zmysle čl. I. § 5 v spojení s § 77 ods. 2 zmenkového zákona ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy, že úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne, že zmenkový zákon výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Rovnako neupravuje koniec lehoty na úročenie, preto ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá uhradzovaciu funkciu postihový 6 % úrok. V prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ustanoveniami Zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Dôvodil, že pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke je potrebné vychádzať z § 39 Obč. zák., skúmať, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný. Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Pri tomto závere vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, resp. 91,25 % ročne, viacnásobne prevyšuje. Úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Obč. zák. a preto žalobu v tejto časti zamietol.

Súd prvého stupňa žalobu zamietol aj v časti o zaplatenie 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, pretože žalobca nepreukázal, kedy bola zmenka predložená k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou, preto nebolo možné preskúmať,

dôvodnosť uplatnených nárokov z titulu 6 % zákonného úroku a zmenkovej odmeny. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa návrh v celom rozsahu zamietol. Výrok o trovách konania sa vychádza z ustanovenia § 142 ods. 1/ O. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V danom prípade žalobca nebol úspešný v konaní a žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila, preto prvostupňový súd náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania nepriznal.

Proti výroku rozsudku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25% denne zo zmenkovej sumy, voči výroku, ktorým zamietol 6% ročný úrok odo dňa doručenia žaloby žalovanej a aj voči výroku o nepriznaní náhrady trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.), že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) a, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.).

V odvolaní uviedol, že prvostupňový súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25% denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti uviedol, že zmenku vystavil žalovaný, ktorú dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jej slobodnej vôle. Poukázal na to, že sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola jej známa v čase vystavenia zmenky, že žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku je 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Obo/3/2008 z 22.10.2008, podľa ktorého z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu žalovaný (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Ďalej poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/1839/2000 z 22.8.2002 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovísk č. 59/2004), podľa ktorého zmenka je v právnej teórii obvykle definovaná ako dlžnícky dokonalý cenný papier, ktorým za predpokladu splnenia prísnych formálnych náležitostí vzniká priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný záväzok určitej osoby zaplatiť majiteľovi zmenky v určitom mieste a časte stanovenú peňažnú čiastku. Mal za potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť, že uvedená nespornosť, sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc, že záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok, je platný a má byť priznaný v súdnom konaní, o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. Citoval z odôvodnení rozsudkov Okresného súdu Lučenec 13C/88/2013 z 13.2.2014, Okresného súdu Revúca 3C/153/2013 zo 6.3.2014, Okresného súdu Martin 8C/198/2013 z 11.2.2014. Zároveň poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre 5Co/16/2010 z 3.2.2010, v ktorom súd vyslovil, že zmluvná pokuta vo výške 0,25% z istiny za každý deň omeškania, nie je neprimeraná, vzhľadom na účel, ktorý zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút zabezpečuje, že uvedený rozsudok sa síce týka inštitútu zmluvnej pokuty, avšak ide o majetkovú sankciu, ktorá má zabezpečiť, aby zmluvná strana zaplatila riadne a včas, a v prípade, ak sa nestane, slúžila ako sankcia za nedodržanie zmluvných podmienok, že v zmenke napísaný zmenkový úrok má rovnakú funkciu ako zmluvná pokuta a preto je uvedené rozhodnutie aplikovateľné na tento spor.

Počas odvolacieho konania zobral žalobca žalobu v časti o zmenkový úrok vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne späť a uplatňoval si len zmenkový úrok vo výške 0,06% denne.

Odvolací súd uznesením 9Co649/2015-105 zo 1.03.2016 vyzval žalovanú, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia písomne oznámila, či súhlasí s čiastočným späťvzatím žaloby alebo s ním nesúhlasí. Zároveň bola poučená, že ak sa v stanovenej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že proti čiastočnému späťvzatiu žaloby nemá námietky (§211 ods. 2 a §101 ods. 3 O.s.p.). Uznesenie žalovaná prevzala 8.3.2016 (doručenka pri č.l.105) a v stanovenej lehote písomne neoznámila, či súhlasí alebo nesúhlasí s čiastočným späťvzatím žaloby, preto sa predpokladalo, že s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasila.

Odvolací súd v súlade s § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v časti, v ktorej vzal žalobca žalobu späť, v tejto časti rozsudok zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

Rozsudok, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o náhrade trov konania, odvolaním nebol napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 1, 3 O.s.p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods. 1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., lebo je vecne správny, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s ním stotožňuje, pretože dôvody napadnutého rozsudku sú správne, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní.

Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, podľa § 221 ods. 1 O.s.p. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.).

Ani jeden zo žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

V konaní nebola zistená žiadna vada uvedená v § 221 ods. 1 O.s.p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.).

Zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu občianskym súdnym poriadkom. Žalobca, o.i., v odvolaní neuvádza, akým postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Inými vadami podľa § 205 ods. 1 písm. b) O.s.p., ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sú všetky vady s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v § 221 ods. 1 O.s.p. a tieto vady konania postihujú chybný postup súdu prvého stupňa pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vada konania, ktorá môže mať vplyv na správnosť rozhodnutia, v konkrétnom prípade nemusí mať za následok vecne nesprávne rozhodnutie a odvolací súd tu posudzuje otázku, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, keby k vade konania nedošlo. Typickou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je také porušenie práv účastníka konania, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (napr. nedostatok vyznenia účastníka o pojednávaní súdu, vrátane oneskoreného predvolania či vyznenia), v dôsledku ktorého bol účastník vylúčený z prednesu, z práva vyjadriť sa k dokazovaniu a p., neposkytnutie odvolateľovi poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 101 ods. 1 O.s.p.) alebo poučenia o dôkaznej povinnosti (§ 120 ods. 1 prvá veta O.s.p.), aj keď to bolo podľa stavu konania potrebné, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania (§ 115a O.s.p.), i keď pre to neboli splnené podmienky). Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené (§ 205a ods. 1 písm. b) O.s.p.). Vadou konania (dôkazného) je i okolnosť, že pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ust. O.s.p. (napr. osoba, ktorá mala byť vyslúchaná ako svedok, bola vyslúchnutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, listinný dôkaz bol vykonaný v rozpore s § 129 ods. 1 O.s.p. a p.).

Žiadna skutočnosť uvedená v odvolaní neumožňuje záver, žeby konanie bolo postihnuté niektorou z uvedených vád.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Súd použil správny právny predpis a správne ho i vyložil (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Možno urobiť záver, že úroková doložka na zmenke bola uvedená vo výške odporujúcej dobrým mravom, že za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná alebo vysoko prevyšuje dlžnú istinu, že ide skoro o úžeru, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie než 14% ročne. Súd prvého stupňa žalobu zamietol aj v časti o zaplatenie 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, pretože žalobca nepreukázal, kedy bola zmenka predložená k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou, preto nebolo možné preskúmať, dôvodnosť uplatnených nárokov z titulu 6 % zákonného úroku a zmenkovej odmeny. Súd prvého stupňa úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú aj pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Obč. zák. a preto žalobu v tejto časti zamietol aj z tohto dôvodu.

Súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské právo.

Súdny dvor EÚ (prvá komora), napr. v rozsudku zo 14.6.2012 vo veci C-618/10, Banco Español de Crédito, SA vyslovil, že Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offio, že odporuje európskemu právu ak ich súd nemôže skúmať a limite (t.j. ak ich môže skúmať len ex post), že v takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo komformne s právom EÚ. V citovanom rozsudku súdny dvor prijal záver, že čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je čl. 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane spotrebiteľa a užívateľov a ďalších doplňujúcich zákonov zo 16.11.2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.

Dobrymi mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a v ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúc podstatné a historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky dojednané pri peňažných pôžičkách, úveroch, spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľských úverových zmluvách, sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Aj súdna prax sa zjednotila v tom (rozsudok NS SR 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012), že pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý

požaduje primerané úroky bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej sumy a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často z práve dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky.

V prejednávanej veci úroková doložka na zmenke vo výške 0,25% denne, t.zn. 91,25% ročne, je neplatným právnym úkonom, lebo sa prieči dobrým mravom podľa § 3 ods. 1 OZ, niekoľkonásobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach jednohlasne (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.